

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1992

18 FEBRUARI 1992

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer H. Olaerts —

**houdende wijziging van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming
van de namen van de openbare wegen en pleinen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Zoals door het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen bepaald wordt, moet een gemeentebestuur voor de wijziging, in voorkomend geval verbetering, van een straatnaam, zijn voorstel tot wijziging meedelen aan al de personen die hetzij langs de bedoelde wegen en pleinen wonen en kiesgerechtigd zijn in de gemeente, hetzij eigenaar zijn van erven en in België wonen. Andere verplichtingen die het decreet oplegt, laat ik hier buiten beschouwing.

Indien de wijziging een verbetering inhoudt, moet het gemeentebestuur dezelfde procedure volgen als bij eender welke andere wijziging. Deze procedure is erg omslachtig en kost veel geld en moeite, zodat de meeste besturen geen enkel initiatief nemen om onze straatnamen te verbeteren. Dit is jammer, aangezien in weinig gemeenten alle straatnamen correct geschreven zijn.

Ten gevolge van de verfransing, en meer bepaald door de Nederlandsonkundigheid van de opstellers van de Atlassen van de Buurtwegen rond 1847, leven nog veel foutieve benamingen officieel verder. Ik schat het aantal voor de Vlaamse gemeenten rond de 15.000. Meestal gaat het om volgende gevallen.

a) Franse bestanddelen in straatnamen

In Vlaanderen is voor de openbare besturen het exclusieve gebruik van het Nederlands grondwettelijk verplicht. Derhalve zijn straatnamen waarin een Franse gemeentenaam voorkomt onaanvaardbaar. „Geldenaaksevest” bijvoorbeeld is juist, maar Noduwezstraat dient vervangen te worden door „Nodevoortsestraat”.

b) Taalfouten

– Afleiding van nederzettingsnamen op -se is in een groot deel van Vlaanderen de regel, in gevallen waar een richtingaanwijzing mee gemoeid is. Zo is de straat die naar Leuven leidt, de „Leuvensestraat”. Onder Franse invloed ontstonden namen als de Breisemstraat, in plaats van het correcte „Breisemsestraat” (voorheen Chemin de Breisem). Zo komt het voor dat bedoelde straat in Boutersem correct „Breisemsestraat” luidt, maar in Tienen nog foutief Breisemstraat. Nog in Tienen is de naam Vissenakenstraat foutief, tegenover correct „Geldenaaksevest” in Leuven.

De niet-afgeleide gemeentenaam is wel juist in twee gevallen :

1. als hiermee de hoofdstraat van een fusiegemeente wordt bedoeld (bijvoorbeeld Kuntichstraat : straat IN Kuntich, niet de straat die leidt naar Kuntich) ;

2. als de gemeentenaam verwijst naar een verbroedering (bijvoorbeeld Lunévillelaan, wegens verbroedering met de Franse stad Lunéville).

– Belgiscismen en gallicismen zijn nog legio in vertalingen van het type Statiestraat (niet statie „rustplaats in de kruisweg”, wel station) of IJzerenwegstraat (in plaats van Spoorwegstraat).

– De verbogen vorm treedt op in bijvoeglijke bepalingen bij een „de”-woord : correct „Grote Spanuit”, tegenover foutief Groot Spanuit.

c) Spelling

Verkeerde spellingen komen vooral voor als gevolg van archaïsche schrijfwijzen in het kadaster of de Atlas der Buurtwegen. Ik geef hiervan enkele voorbeelden met tussen aanhalingstekens de juiste spelling : Breynisseberg voor „Bruinisseberg” (het eerste lid is de persoonsnaam Bruno), Drijboomstraat voor „Draaiboomstraat”, Gronehof voor „Vroenhof” (vroen of vroom betekent „van de heer”), Elsenbosweg voor „Elzenbosweg” (elzen is het meervoud van els), Croonestraat voor „Kroonstraat”, Daelhemsestraat voor „Dalemsestraat”, Hoxemstraat voor „Hoksemsestraat” (kspelling is verplicht sedert 1947 + afleiding op -Se), Kauter voor „Kouter”, Paepenstraat voor „Papenstraat”, Heylissemstraat voor „Heilissemsestraat” (waarbij ook „Heilisse” als Nederlands equivalent van Hélécine), Bemptstraat voor „Beemdstraat”, Wyngaertstraat voor „Wijngaardstraat”, Hauthem voor „Houtem” Stockstraat voor „Stokstraat” enzovoort. Meer voorbeelden zijn te vinden bij A. Stevens, „Leidraad bij de straatnaamgeving en -wijziging”, Naamkunde, 13e jaargang (1981), blz. 79-117.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Om zonder veel moeilijkheden en kosten de duizenden foutieve straatnamen te kunnen wijzigen, zou het decreet van 28 januari 1977 versoepeld kunnen worden. Het volstaat hiervoor om Hoofdstuk III, artikel 4, 1° uit te breiden met de volgende zin :

„uitzondering wordt gemaakt voor het verbeteren van taal- en spelfouten, waarbij een eenvoudig advies van de commissie voor plaatsnaamgeving volstaat om bedoelde aanpassing uit te voeren”.

Artikel 3

Dit artikel vereist geen commentaar.

H. OLAERTS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

Artikel 2

In fine van artikel 4, 1° van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen wordt de volgende zin toegevoegd :

„uitzondering wordt gemaakt voor het verbeteren van taal- en spelfouten, waarbij een eenvoudig advies van de commissie voor plaatsnaamgeving volstaat om bedoelde aanpassing uit te voeren ;”

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

H. OLAERTS
